

С Т А Н О В И Щ Е

От: доц. д-р Ирина Иванова Данаилова,
катедра „Човешки ресурси и социална защита”, УНСС
Общикономически факултет
Научна специалност 3.8. Икономика (Икономика и организация на труда)

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по научна специалност в УНСС.

Тема на дисертационния труд:

ЗНАЧЕНИЕ НА ЕМОЦИОНАЛНОТО БЛАГОПОЛУЧИЕ НА РАБОТНОТО МЯСТО ЗА ЛИЧНОСТТА И ОРГАНИЗАЦИЯТА

Автор на дисертационния труд: Елена Димитрова Кулова

Научен ръководител: д.ик.н. Марин Александров Паунов

1. Информация за дисертанта

Елена Кулова се е обучавала в докторска програма към катедра „Човешки ресурси и социална защита“, Общикономически факултет, УНСС. Обучението е осъществено в редовна форма, която е трансформирана в задочна, под научното ръководство на проф. д.ик.н. Марин Александров Паунов. Докторантката е отчислена с право на публична защита според Заповед 756/28.03.2023г. на Ректора на УНСС.

Висшето си образование Елена Кулова е завършила в УНСС, специалност „Икономика и организация на труда“ както следва: ОКС “бакалавър” – 1998 - 2002г., ОКС „магистър“ – 2003 - 2005г. Докторантката е обогатила квалификацията си с курс по журналистика в Софийски университет „Свети Климент Охридски“ (2000 - 2002г.).

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

• Оценка за структура, обем

Дисертационният труд има следната структура: увод - с обем от 3 стр., две части - с общ обем от 167 стр., заключение - с обем от 3 стр. и библиографска справка, включваща 106 източника учебна и научно изследователска литература, от които 5 на български език. Представени са и шест приложения. Структурата на дисертационния труд позволява прилагането на изследователски подход и ясно открояване на направените заключения, обобщения и приноси.

• Оценка за поставените цел, задачи, обект, предмет, основна теза на дисертационния труд

В увода е подчертана обществената значимост на изследваната проблематика. Предметът и обектът на изследването, изследователска цел и набелязаните задачи за нейното постигане са правилно формулирани. Обособени са шест хипотези, които очертават и обосновават изследователския подход.

Избраният източник на информация – Европейско социално изследване (десети кръг) - е надежден и достоверен.

Считам, че посочените по-горе елементи, задължителни за един дисертационен труд, съответстват на темата и са вярно и точно дефинирани. Това е предпоставка за задълбочено и сериозно разглеждане на проблематиката, което предполага достигане до значителни изводи и резултати.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Може да се приеме, че задачите, поставени в изследването, са изпълнени. Налице е балансиран текст, разпределен в двете глави на дисертацията.

В първа част е подчертано значението на избраната тема и нейната актуалност, изяснен е понятийния апарат. Представени са теориите за щастието и благополучието, като концепциите са разгледани подробно, с разбиране. Дисертантът проследява както историческото развитие на подходите към щастието, така и недостатъците и критиките, които неизбежно съпътстват всяка една теория, но играят роля на двигатели, водещи до развитие на знанието. Теоретичните съждения на дисертанта в първа глава се основават на защитени и доказани изследвания.

Положителна оценка заслужава решението да се изясни ролята и значението на невронауките, като е подчертана и връзката между негативните преживявания и благосъстоянието.

Изложението продължава с богат набор от фактори и последици, свързани с благополучието:

- култура - когато става дума за щастие и благополучие всички въпроси, свързани с културата придобиват особено значение, заради ролята ѝ по отношение на емоциите (и тяхното изразяване) усещанията, ценностите;
- свобода, богатство и креативност - представени са интересни и полезни корелации, отразяващи спецификата на различни държави;
- лични особености – тук са включени възрастта, полът;

- производителност – за бизнеса тази част би била особено значима, защото акцентира върху печалбите и постигането на поставените цели. Ролята на благополучието е доказана с факти и статистически измервания, а изложението не оставя място за съмнение, че високата производителност е пряко свързана с чувството за щастие и благополучие.
- работно място, обществена среда – изключително интересен анализ на ефекта, който има разположението на офиса, избора на цветове, осигуреното лично пространство. Не са пропуснати новите форми на организация на труда, сатанали масови благодарение на пандемията какъвто например е хоум-офиса;
- лидерското поведение – познатите и широкоизвестни теории са пречупени през призмата на благополучието, като подходът отново е емпиричен и изложението съдържа значим брой изследвания на практиката;
- баланс между работното и свободното време.

Считам, че теоретичната част заслужава много висока оценка – авторката постига особена дълбочина, представяйки сериозен набор изследвания, без да разводнява изложението и без да губи фокус върху основната си цел.

Втора глава - емпирично изследване – е добре структурирана в девет основни точки. В нея дисертантът изяснява методологията, обосновава избора на извадка от 10 държави (България, Хърватия, Чехия, Естония, Финландия, Франция, Литва, Унгария, Словакия, Словения) и поставя аналитичната рамка на изследването.

Данните на Европейското социално изследване са използвани коректно и логично. Направен е задълбочен статистически анализ за изследване на взаимовръзката и зависимостта между щастие и благополучие и: благополучие на работното място, основната извършвана дейност, здравето(включително пол и възраст), образованието, нетните доходи на домакинствата, социалното доверие, социалното общуване, баланс на работното и свободното време, лидерство, принадлежност, удовлетвореност на работното място.

Хипотезите са формулирани коректно. Проверката им е логически обоснована и статистически значима.

Няма как да не направи впечатление стремежът към прецизност и дълбочина, както и коректното използване на статистически методи. Европейското социално изследване предлага значима база данни, които дисертантът умело подбира и комбинира, за да обоснове и докаже хипотезите си.

Целите на авторовото проучване са ясно дефинирани, избраната методология е логична и води до търсените резултати.

С това мащабно изследване и резултатите, които генерира, дисертантът постига поставените задачи и прави защитими приносите в дисертационния труд.

В заключението на дисертационния труд ясно са отразени обобщенията, резултатите и изводите от изследването на докторанта. По-важните оценки, изводи и предложения могат да бъдат признати като приноси с научен и приложен характер.

Илюстративният материал на разработката е достатъчен, подходящ и съответства на изследователските разсъждения, към които е представен. Състои се от 10 графики, 11 фигури и 28 таблици, които са качествено представени. Включени са в основния текст на труда и допринасят за по-добра яснота, разбираемост и аргументираност.

Представени са 6 приложения, които имат връзка с изложението и са полезни за установяване на показатели, изводи, обобщения и препоръки по изследваните въпроси.

- **Оценка на осведомеността на дисертанта по проблематиката, разглеждана в дисертационния труд**

Налице е достатъчно богата библиографска справка. Темата на дисертационния е с широка практическа значимост и въпреки това не е достатъчно изследвана. Ползваните литературни източници включват трудове на предимно на английски език, много по-малко са текстовете на български. Приложената библиографска справка показва висока осведоменост на докторанта по темата на дисертационния труд.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Приносите, открити от докторантката в края на автореферата, обективно отразяват получените в дисертационния труд резултати, така че ги приемам. При разработването на дисертационния труд са спазени стандартите на академичната етика.

5. Оценка на автореферата

Авторефератът е в обем от 92 страници текст на български и английски език, който изцяло кореспондира с основния труд. Представя в синтезиран вид изследваните проблеми, включва обща характеристика на дисертационния труд, кратко изложение, справка за приносите и публикациите по темата.

6. Заключение

В заключение може да се обобщи, че дисертационният труд съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и релевантния Правилник на УНСС.

Дисертационният труд е цялостно и добросъвестно научно изследване на значим и актуален научен проблем, който има особено значение за практиката по управление на човешките ресурси. Изследователските задачи са изпълнени успешно, проверката на хипотезите е извършена с количествен и качествен анализ. Дисертационният труд заслужава положителна оценка и отговаря на изискванията за присъждане на исканата научна степен. Считаю, че дисертацията представлява завършено оригинално авторско изследване. Показани са способности за самостоятелни научни изследвания, видно от убедителното и широко обхватно изследване, последвано от задълбочен анализ. Аргументираните изводи демонстрират уменията за специализирано и целенасочено прилагане на теоретичните знания.

Всичко това ми дава основание да изразя своето положително становище на Елена Димитрова Кулова да бъде присъдена образователната и научна степен „доктор“.

.....
(Доц. д-р Ирина Данаилова)

POSITION PAPER

From: **assoc. prof. Irina Danailova, PhD**

GENERAL ECONOMICS FACULTY

DEPARTMENT "HUMAN RESOURCES AND SOCIAL PROTECTION"

**Professional Field 3.8 „Economics“, Scientific Specialty: Economics and
Organization of Labour**

About: **dissertation for conferring the educational and scientific degree
„Doctor“**

Scientific specialty: Economics and Labor Organization

Dissertation topic **„IMPORTANCE OF EMOTIONAL WELL-BEING IN
THE WORKPLACE FOR THE INDIVIDUALS AND THE
ORGANIZATIONS“**

Autor: **Elena Dimitrova Koulova**

Scientific Supervisor: **Professor, Doctor of Science, MARIN PAUNOV**

1.Information about the graduate student Ph.D

Elena Kulova has been studied doctoral degree at the Department of Human Resources and social care at University of National and World Economy. The form of the University education has started as a full-time one and transformed into a part-time under scientific guidance by Professor Doctor of Economics Marin Aleksandrov Paunov= The graduate student Ph.D has been given the permission for a public defense according to order 756-28.03.2023 issued by the Rector of the University of National and World Economy.

Elena Kulova has finished her Master degree in Economic and organization of labor source at the University of National and World Economy. Her Bachelor degree is in the period of 1998-2002 and her Master degree is in 2003-2005. The graduate student Ph.D has also attended a course of Journalistic at Sofia University “St. Kliment Ohridski”(2000-2002)

2. Basic characteristics of the dissertation work

- **Estimation of the structure**

Dissertation work consists of introduction of three pages, two body parts with the total content of 167 pages, conclusion of 3 pages, bibliography that includes 106 sources: 5 in Bulgarian language.

Six applications has also been presented. The structure of the dissertation work allows applying of the research approach and the conclusion and contribution are clearly determined.

- **Estimation of the aim, problems, object, subject, basic thesis of the dissertation work**

The introduction represents the importance of the researching matter. All the subject object of the research, research aim and the problems are correctly formulated. There are six hypotheses that frame the research approach.

The chosen source of information – European Social Research (tenth circle) – is reliable.

My opinion is that above pointed elements that are required for a dissertation work are relevant to the chosen topic of the thesis and have been correctly defined. This is the foundation of a detailed presentation of the matter that leads to the essential conclusions that have been made.

- **Estimation of the scientific results that have been derived**

All the tasks have been implemented. There are two chapters of the dissertation work and the text is well structured.

The first chapter reveals the importance of the topic and the fact that it is actual. The theories of happiness and wellbeing have been introduced. The whole concept has been revealed in details and a great understanding.

The graduate student of Ph.D reveals the historical development of the basic approaches toward happiness as well as their advantages and all the critics that follow every theory but develop the knowledge in general.

The neuroscience is the matter that deserves the positive estimation. The co-relationship between negative experience and wellbeing has also discussed.

The main body contains a considerable number of factors and consequences that reflect into wellbeing:

- Culture – when happiness and wellbeing are in the focus, all the matter refer to the culture take a great consideration due to its co-relation with the emotions, feelings and values.
- Freedom, wealth and creativity – some interesting and useful co-relations have been presented that reflect the difficult nationalities and cultures.
- Personal features – includes age and gender
- Productivity – this part has an essential contribution to the business. The main focus is on the benefits and the achievement of the goals that have been set. The basic role of the welfare is proven by facts and statistic measurement. There is no space for any

misunderstandings about the fact that the high level of productivity is directly connected with the happiness and welfare.

- Working place – a quite interesting analysis has been done refer to the effect that the location of the office has, the choice of the colors and decoration and the private space that is given to the employees. The modern forms of the organization of labour services has also been discussed, such as home office.
- The leadership – the well-known and wildly spread theories have been presented through the focus of the wellbeing= The approach is empirical and the practical examples have been given.
- Work life balance.

I think that the body part of the dissertation thesis deserves a high estimation – the author of the thesis has managed to present the facts and all the researches in their deepness and in a detailed manner.

The second chapter - the empirical research – is well structured in 9 basic items. There the methods have been cleared. 10 countries have been given as an example – Bulgaria, Croatia, Czech Republic, Estonia, Finland, France, Litva, Hungary, Slovakia, Slovenia. The analytical frame has been set down.

The data base of the European Social Research has been used correctly and logical. A detailed statistical analysis refers to the co-relation between happiness and wellbeing and wellbeing at the working place, the basic activity health (age and gender)q education net incomes, social trust, social communication, work-life balance, leadership, satisfaction at the working place.

Hypothesizes has been formed correctly. The test is logical and statistically proved.

The dissertation work is precise and presented in details. All the statistical methods have been used correctly. The European Social Research has offered considerable data base that is reasonably used in the work in order to prove the hypothesizes.

The aim of the author`s research has been clearly determined, the selected methodology leads the required results.

The contributions derived by the dissertation work are reasonable and essential

In the conclusion of the dissertation work the results and the achieved aims have clearly presented. The more important estimations, conclusions and applications can be considered as important contributions.

The material is detailed enough and is relevant to the matter of the research. There are 10 graphics, 11 figures and 28 tables that are presented in accordance with all the requirements.

There are 6 applications as well that are in accordance with the layout, conclusions and recommendations.

- **Estimation of the level of acknowledgment of the graduate student Ph.D**

The bibliography is rich of information. The topic of the dissertation work has a practical consideration but it has not been researched enough. The literature sources are mainly in English language. The Bulgarian sources are less than the English ones. The sources prove the high level of acknowledgment of the graduate student Ph.D.

4. Estimation of the scientific contribution

The contributions are relevant the derived results, so I consider them as considerable. The dissertation work is in accordance with the academic ethic.

5. Estimation of the dissertation work

The whole content of the dissertation work is of 92 pages. The pages are in Bulgarian and English language. The whole work presents the idea in a structured and relevant content.

6. Conclusion

In a conclusion it could be said that the dissertation work consists of scientific applications for all the purposes of the Law of Development of the academic staff of the Republic of Bulgaria.

The dissertation work is an entire and complete work of important scientific issues, that are essential for the Human Resource Management. All the research work has been done in an appropriate manner. There is a quality and quantity analysis in the process of testing the hypothesis. The whole dissertation work is completed detailed and original.

The Dissertation work deserve a positive estimation and is in a full accordance with the requirements of the obtained scientific degree. The theoretical knowledge has been applied in understanding and full awareness of the matter.

I clearly declare that Elena Kulova deserves to obtain the degree of Ph.

.....

(assoc.prof. Irina Danailova, PhD)